

Gheestelijcken ofte andere persoonen, sich buyten den Eylande onthoudende, op lijfstraf.

VI. Wat belangt 'tverfoeck by de voornoemde Burgemeesters ghedaen, ten eynde dat de Burghers voor dese tijdt vertrocken wesende, wederomme heuren goeden souden mogen heeren, de selve presenterende requeste, sullen daer op disponeren soo wy sullen bevinden te behooren.

VII. Ende aengaende 'tvoorder verfoeck van de voorsz. Burgemeesters ofte Ghedeputeerden van Middelburch, ten opsiene van Papen ende Monicken, der Kerckendienst, ende der Kercken goederen, schulden ghecontracteert ter saecke van de oorloghe, met meer andere poincten schriftelijck by henlyuden vermeldt. Den Monicken ende Papen is toegelaten, met hun kleederen te vertrecken, op de reste ghedencken wy ter ghelegender tijdt, ende naer voorgaende informatien te disponeren, soo wy in allen redelijckheit, ende ten meesten oorbaer van den staet ende ghemeynen Lande bevinden sullen te behooren. Ghedaen binnen Vlissingen, onder ons cachet ende handtteecken, den 19 Februarij, anno 1574.

Gheduerende de belegheringhe van Middelburch, wierde het Stedeken van Romerswale, waer nae toe eenighe vluchtende Spaensche schepen, tot ontfet van Middelburch ghesonden, haer begheven hadden, by de Nassausche inghenomen, ende door den vyere dapper gheschonden.

In de maendt van Meert, 1574, dede de Prince van Orangjen, Arnmuyen met wallen ende vesten wel voorſien, verheffende het tot de eere ende naem van een Stadt, ende ghevende den inghesetenen verscheyden vryheden, volghens inhoudt deser brieven;

Willem, by der gratien Godts, Prince van Orangjen, Grave van Nassau, van Catzenelboghden, van Viauden, van Diest, van Lueren, van Leerdam, &c. Heere ende Baron van Breda, van Diest, van Grimberghen, van Arlay, van Nozeroy, &c. Burchgrave van Antwerpen, ende Besançon, Stadthouder ende Capiteyn generael over Hollandt, Zeelandt, West Vrieslandt, ende Uytrecht; Allen den ghenen die dese jeghenwoordighe sullen sien oft hooren lesen saluyt: Doen te waten, dat ter oodmoedigher bede, ende supplicatie, aen ons ghedaen by de schamele, verjaechde, ende ghestrueerde persoonen ende inghesetenen van Arnmuyden in Walcheren, tenderende om ghevoordert te worden tot goeder policie, welvaert ende prosperiteyt, ende te bat te mogen bekomen van de grooten ende swaren onverdraechelijcke schaden, kosten, ende lasten, daer sy uyt saecken van der

Maas;

teghen-

teghenwoordigher oorloghe, aengevanghen teghen den alghemeenen vyandt sijner Majesteys erf-Nederlanden, den Hertoge van Alba, sijnen aenhangheren ende navolghers, inghevallen zijn; ende ten opsiene van't goet devoir, ende ghetrouwen dienst, sijne Majesteit by henlyuden in de selve oorloghe ghedaen; dat ons, van wegghen, ende in den name der selver Majesteit, ende uyt krachte van d'authoriteyt, by den tractate van reductie der Stadt Middelburch onder onsen Gouvernemente, aen ons ghereferveert, soude believen te gunnen, accorderen, ende octroyeren, in krachte van Privilegie, seeckere poincten ende articulen, ons by healuyden overghegeven. Wy de selve articulen overgesien hebbende, ende daer op gehadt 'tadvijs vande Gouverneurs van Vlissinghen, Veere ende Ziericzee, ende andere Raden neffens ons wesende, hebben den voornoemden van Arne muyden, voor henlyuden ende heure nakomers, inghesetenen aldaer, soo wel beneden als boven den dijck, ghegonnen, gheaccordeert ende gheoctroyeert, gunnen, accorderen, ende octroyeren midt deses 't gheene des hier na volght:

- I. Inden eersten, soo vergunnen wy den supplianten, quijtscheldinge van alle renten, en grondcijnsen, staende op huysen ende erven, binnen 't bevanck van't dorp ende Borch, ghenaeamt Arnemuyden, ghevallen ende verschenen zedert dat 't selve dorp door den vyandt inghenomen wordt, ende die noch vallen ende verschijnen sullen onthier ende S^t. Michiels dach, vier en tseventich, eerstkomende, met het verloop van dien *pro rato*.
- II. Item, wy vergunnen ende ordonneren, dat den Burch, ofte plaetse van Arnemuyden, so boven als beneden s'dijcks, gelijk dat jegenwoordelijck bewalt ende omgraven is, ofte noch bewakt ende omgraven sal werden, van nu voortaan sal wesen een Stadt, ende daer voor ghenomineert ende ghereputeert sal worden, gheheel ende al gheexempteert van oude voorgaende keuren, ordonnantien, ende jurisdictie van der Stadt Middelburch, ende Regierders der selver, die welcke daer toe, oft ghevolge ende appendentien van dien, gheen seggen ofte dispositie meer hebben en sullen.
- III. Item, wy accorderen ende vergunnen den supplianten die faculteyt, omme eenighe bequame persoonen by geschrifte te moghen overleveren, uyt de welcke wy, ofte Gouverneurs ende Raden, een wettelijck Magistraet sullen constitueren, om binnen die jurisdictie des voorsz. Burchs, Arnemuyden, Nieuwerkercke ende Mortiere, Recht ende Justitie administreren, soo in criminele, als civile saecken, op den voet ende instructie als men procedeert ende doet binnen der Stadt Middelburch, behalven datse

datse daer van sullen staen ten reforte aen den Raedt van Hollandt, in cas van Appel.

X. Ten laetsten, hebben wy den voornoemden supplianten, ende die Stadt Arnemuyden, ghenomen, ende nemen midtsdeten, in des Konincklijcke Majesteys, ende onse protectie ende sauvegarde, ghebiedende ende bevelende daeromme allen Officieren, Justicieren, ende andere, den selven voor heurluyder ende heure nakomers, Poorteren ende inghesetenen der voornoemde Stadt, soo in't generael als particulier, van al het gundt hundenlieden boven ghegundt ende gheoetroyeert is, ofte noch ghegunt ende gheoetroyeert sal moghen worden, te laten rustelijck ende vredelijck ghebruycken, ophoudende ende doende ophouden alle empfchementen ende wedersegghen ter contrarien, want ons alsoo ghelieft. Des t'oirconden, hebben wy dese met onsen naem gheteekent, ende ons secreet zeghel hier aen doen hanghen in rooden wasse. Ghegheven tot Middelburch, den 9 dach der maendt van Martio, in't jaer ons Heeren, 1574. Onderteeckent, *Guilliaume de Nassau*. Op de ploye stont gheteekent; By mijnen ghenadighen Heere den Prince; Onderteeckent, Bruyninck, met een zeghel van rooden wasse, daer onder uythanghende in zijden dobbele steerten. Onder stondt gheschreven, Gecollationneert jehens d'originale brieven van parchemine Privilegie, gheschreven in parchemine, gheteekent, bezeghelt, ende in date als boven, ende daer mede van woerde te woerde bevonden accorderende; By my, als Secretaris der Stadt Arnemuyden; ende was onderteeckent, *Cannoye*.

Willem, by der gratien Godts, Prince van Orangjen, Grave van Nassau, Carzenellebogen, Vianden, Diest, Bueren, Leerdam, &c. Heere ende Baron van Breda, Diest, Grimberghen, Arlay, Noferoy, &c. Burchgrave van Antwerpen ende Besançon, Stadthouder ende Capiteyn generael over Hollandt, Zeelandt, West-Vrieslant, ende Uytrecht; Allen den ghenen, die dese jeghenwoordighe sullen sien, ofte hooren lesen, saluyt: Doen te wetene, dat, alsoo wy den Bailliu, Burghemeesters, Schepenen, ende inghesetenen der Burchstede van Arnemuyden, om seeckere redenen en respecte, naer het innemen der Stede van Middelburch, in den jare 1574, vergunt ende verleent hebben eenige Privilegien, gratien ende vryheden, als breeder blijkende by den oetroye te dien sijne by ons ghedaen expedieren. Ende dat nu soo sy, dat die van Arnemuyden voorsz. beduchtende zijn dat eenighe verstaen mochten, dat wy by den selven Privilegien, gheabrogeert ende te niere

niere